

Sairaalahoidon ammattilaisten keskeisiä lääketiedon lähteitä ja työkaluja

Tämän julkaisun pohjana on Fimean julkaisema kansallinen lääkeinformaatiostrategia: ”Lääkkeen käyttäjä lääkeinformaation keskiöön – Kansallinen lääkeinformaatiostrategia 2021–2026”. Taulukko on laadittu ”Luotettava lääkeinformaatio on käyttäjälähtöistä ja oikein suunnattua” - työryhmän koordinoimana yhteistyössä sairaalahoidon ammattilaisten kanssa.

Taulukkoon on koottu käytännön työssä hyviksi havaittuja tietolähteitä, joista jokainen voi valita omaan työhönsä sopivia lähteitä turvallisen ja laadukkaan lääkehoidon tueksi. Taulukossa mainittujen lähteiden lisäksi käytössä voi olla työpaikka- ja osasto/yksikkökohtaisesti muita tietolähteitä.

Taulukko on saatavilla Fimean verkkosivuilta (Kehittäminen ja HTA → Lääkeinformaation kehittäminen → Lääkeinformaatioverkoston materiaalit). Palautetta taulukosta voi antaa Pirkanmaan hyvinvointialueen sairaala-apteekin proviisori Katja Uljakselle (katja.uljas(at)pirha.fi) tai farmaseutti Erja Niemelle (erja.niemi(at)pirha.fi).

Päivitetty 15.5.2023.

Tietokannat (aakkosissa tietolähteen mukaan)

Tietolähde	Julkaisija	Verkko-osoite/ /kirja/e-kirja	Lisätietoja	Maksullisuus	Sisältö
DynaMed	EBSCO (lääkkeet Micromedex)	www.dynamed.com/		maksullinen	Tietoa lääkkeistä, linkittyy Micromedex-sivustoon. Pääsy myös Terveystietokannasta.
Farentaverkko	Eezy Farenta Oy	FarentaNet Sisäänkirjautuminen		maksuton/ kirjautuminen	Lääkeyritysten tiedotteita lääkkeistä.
Lexicomp	Wolters Kluwer	www.wolterskluwer.com/en/solutions/lexicomp		maksullinen	Sisältää mm. lääkkeiden perusmonografiat, interaktio-ohjelman, yhteensopivuus- ja säilyvyystietokannan (Trissel's IV Compatibility), AHFS DI:n, Briggs Drugs in Pregnancy and Lactation ja genetiikkatietoa.

Tietolähde	Julkaisija	Verkko-osoite/ /kirja/e-kirja	Lisätietoja	Maksullisuus	Sisältö
LiverTox	National Institutes of Health (NIH)	www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK547852/		maksuton	Lääkkeiden aiheuttamien maksa-vaurioiden ehkäisy, diagnosointi ja hoito.
Medicines Complete	The Royal Pharmaceutical Society	https://about.medicinescomplete.com/		maksullinen	Sisältää e-kirjoja, esim. British National Formulary (BNF), BNF for Children, Martindale, Stockley's Drug Interactions, Palliative Care Formulary
Micromedex	Merative Micromedex	www.micromedexsolutions.com/home/dispatch/ssl/true	Martindale	maksullinen	Tietoa lääkkeistä, esim. FDA:n mukaiset annostukset ja antoreitit.
			IV Compatibility	maksullinen	i.v. -lääkkeiden yhteensopivuus ja stabiilisuus.
			Drug Interactions	maksullinen	Lääke-lääke/lääke-allergia/lääke-laboratorio/lääke-tupakka/lääke-etanoli/lääke-ruoka/lääke-raskaus/lääke-imetys -interaktiot.
			Drug Comparison	maksullinen	Lääkkeiden vertailu keskenään.
			Drug ID	maksullinen	Lääkkeiden tunnistaminen.
PubMed	National Library of Medicine	https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/		osittain maksuton/ maksullinen	Lääketieteen tutkimukset ja artikkelit. Pääsy myös Terveysportista.
TerveyskyläPRO	Yliopistosairaalat	www.terveyskyla.fi/terveyskylaopro		maksuton / kirjautuminen	Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden tuottama sisältö, tietoa eri sairauksien hoidosta.
Terveysportti	Kustannus Oy Duodecim	www.terveysportti.fi/terveysportti/koti	Lääketietokanta <ul style="list-style-type: none"> Lapsi ja lääke Vanhus ja lääke Riskinhallinta 	maksullinen	Valmisteyhteenvetoja, tablettikuvia, korvattavuustietoja, saatavuustietoja apteekeissa, saatavuushäiriötietoja ym. Tuotehausta linkitys Terveysportin pääsivun tietokantojen lisäksi Lapsi- ja lääke ja Vanhus- ja lääke tietokantoihin sekä tarvittaviin turvakokeisiin.

Tietolähde	Julkaisija	Verkko-osoite/ /kirja/e-kirja	Lisätietoja	Maksullisuus	Sisältö
			Lääkeinteraktiot ja -haitat	maksullinen	Lääkkeiden haittakuormia ja lääkeinteraktioita.
			Lääkityksen kokonaisarvio	maksullinen	Potilaan tiedoilla täydennettävä lomake lääkityksen kokonaisarviointia varten.
			Raskaus ja imetys	maksullinen	Lääkkeiden käyttö raskauden ja imetyksen aikana.
			Lääkkeet ja munuaiset	maksullinen	Lääkkeiden käyttö munuaisten vajaatoimintapotilailla.
			Lääkkeet ja maksa	maksullinen	Lääkkeiden käyttö maksan vajaatoimintapotilailla.
			Lääkkeiden ristiylherkkyydet	maksullinen	Lääkkeiden ristiylherkkyydet.
			Farmakogenetiikka	maksullinen	Geneettisten tekijöiden vaikutus lääkkeiden metaboliaan ja vasteeseen.
			Myrkytyslääkerekisteri	maksullinen	Myrkytyslääkkeiden varastotiedot kansallisesti organisaatioittain.
			Luontaistuotteet	maksullinen	Tietoa luontaistuotteista.
			Lääke ja laboratorio	maksullinen	Lääkeaineiden vaikutukset laboratoriotuloksiin.
			Hoitotyön Pharmaca	maksullinen	Valmisteyhteenvedon tiedot tiivistetysti hoitajan työn kannalta.
			Lääkärin tietokannat	maksullinen	Lääkärin työssä tarvittavia sisältöjä.
			Akuuttihoidon lääkkeet	maksullinen	Erityisesti i.v.-annosteltavia sairaalakäytössä olevia valmisteita.
			Syöpälääkeopas	maksullinen	Tietoa syöpälääkkeistä.
			ICD-10-hakuohjelma	maksullinen	Diagnoosikoodien haku.
			Oppiportti	maksullinen/ kirjautuminen	Lääketieteen ja terveydenhuollon oppikirjat sekä täydennyskoulutus.
UpToDate	Wolters Kluwer	www.wolterskluwer.com/en/solutions/uptodate		maksullinen	Tietoa sairauksien hoidosta (ns. erikoislääkärin käsikirja).

Internetsivustot (tietolähteen nimen mukaan aakkosissa)

Tietolähde	Julkaisija	Verkko-osoite/ /kirja/e-kirja	Lisätietoja	Maksullisuus	Sisältö
CredibleMeds	CredibleMeds	https://crediblemeds.org/		maksuton/ kirjautuminen	QT-aikaa pidentävät lääkkeet.
Duodecim Käypä Hoito	Kustannus Oy Duodecim ja erikoislääkäriyhdistykset	www.kaypahoito.fi/ tai Terveysportti	Käypä hoito -suositukset	maksuton	Kansallisia hoitosuosituksia. Pääsy myös Terveysportista.
EU:n tietokanta epäiltyjä haittavaikutuksia koskevista ilmoituksista	EMA	www.adrreports.eu/fi/		maksuton	Euroopan talousalueella hyväksytyjen lääkkeiden epäillyistä haittavaikutuksista tehtyjen ilmoitusten selaus.
Fimea - Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus	Fimea	www.fimea.fi/laakehaku ut ja luettelot/laakehaku	Lääkehaku	maksuton	Myyntiluvalliset lääkevalmisteet, niiden kaupanolo, pakkausselosteet ja valmisteyhteenvedot. Saatavuushäiriöhaku.
		www.fimea.fi/laaketurvallisuus_ja_tieto/erityisluvat/erityisluvalliset_laakevalmisteet	Erityislupaa edellyttävän lääkevalmisteen haku	maksuton	Erityisluvalliset lääkevalmisteet.
		www.fimea.fi/laakehaku ut ja luettelot/laake75-	Lääke 75+	maksuton	Lääkkeiden soveltuvuus 75 vuotta täyttäneille. Sama tietokanta kuin Terveysportti/Vanhus ja lääke.
		www.fimea.fi/kehittaminen_ja_hta/jarkevalaakehoito/laakehoidon_tietopaketit	Lääkehoidon tietopaketit	maksuton	Lääkehoidon työkaluja esim. lääkityslistan tarkistaminen, täyttö ja mallipohjat sekä Lääkehoidon onnistumisen tarkistuslista (LOTTA).
		Lääkekortti kansallinen riskilääkeluokitus (fimea.fi)	Kansallinen riskilääkeluokitus	maksuton	Suuren riskin lääkkeet, joiden käyttöön ja käsittelyyn tulee kiinnittää erityistä huomiota.
Finlex	Oikeusministeriö	www.finlex.fi/fi/		maksuton	Lääkkeisiin ja terveydenhuoltoon liittyvät lait ja asetukset.

Tietolähde	Julkaisija	Verkko-osoite/ /kirja/e-kirja	Lisätietoja	Maksullisuus	Sisältö
Institute for Safe Medication Practices	Institute for Safe Medication Practices (ISMP)	Home Institute For Safe Medication Practices (ismp.org)		maksuton/ kirjautuminen/ maksullinen	Lääkitysturvallisuuteen liittyviä ohjeita, tiedotteita ja julkaisuja.
Kansaneläkelaitos (Kela)	Kela	https://asiointi.kela.fi/laakekys_app/LaakekysApplication?kieli=fi	Lääkehaku	maksuton	Lääkkeiden hinnat apteekkeissa, pakkauskoot, korvattavuustiedot, vastaavat valmisteet.
Lääkehaku	Suomen Apteekkari-liitto	www.apteekki.fi		maksuton	Lääkkeiden saatavuus yksityisapteekkeissa. Pääsy myös Terveysportista.
Lääkeopas	Lääketietokeskus	www.terveyskirjasto.fi/sisalto/laakeopas		maksuton	Lääketietoa potilaille ja potilasneuvontaan.
Lääkkeiden hintalautakunta (Hila)	Hila	www.hila.fi/		maksuton	Lääkkeiden korvattavuudet, tukkuhinnat ja vaihtokelpoisuus.
Lääkeyritysten omat internetsivut	Lääkeyritykset			maksuton	Lääkeyritysten yhteystietoja. Tietoa lääkeyrityksestä.
Myrkytystietokeskus	HUS	www.hus.fi/potilaalle/sairaalat-ja-toimipisteet/myrkytystietokeskus		maksuton	Myrkytysten hoito.
MyTamro	Tamro			maksuton/ kirjautuminen	Lääkkeiden saatavuus ja hinnat lääketukkukaupassa. Erityisluvallisten lääkkeiden valmisteyhteenvedot/pakkausselosteet. Tuotetiedotteita.
Oriola digitaaliset palvelut	Oriola	www.oriola.com/fi/kirjaudu-digipalveluihin/		maksuton/ kirjautuminen	Lääkkeiden saatavuus ja hinnat lääketukkukaupassa. Erityisluvallisten lääkkeiden valmisteyhteenvedot/pakkausselosteet. Tuotetiedotteita.
Pharmaca Fennica	Pharmaca Health Intelligence Oy	https://pharmacafennica.fi/ tai mobiilisovellus	Pharmaca Fennica Basic	maksuton	Valmisteyhteenvetoja, saatavuushäiriöt, lääketurvatiiedotteet.
			Pharmaca Fennica Premium	maksullinen	Valmisteyhteenvetoja, saatavuushäiriöt,

Tietolähde	Julkaisija	Verkko-osoite/ /kirja/e-kirja	Lisätietoja	Maksullisuus	Sisältö
					lääketurvatieotteet, kuvamateriaalit ja lääkehoidon tukimateriaalit.
		https://laakeinfo.fi/	Lääkeinfo.fi	maksuton	Pakkausselosteet.
		www.rokotustieto.fi/	Rokotustieto.fi	maksuton	Perustietoa rokotteista, torjuttavat taudit, kansallisen rokotusohjelman rokotteet, matkustaminen.
Ruokavirasto		https://www.ruokavirasto.fi/elintarvikkeet/ohjeita-kuluttajille/e-kooditlisaaineet/		maksuton	Lisäaineet ja E-koodit.
Specialist Pharmacy Service	NHS	SPS - Specialist Pharmacy Service – The first stop for professional medicines advice		maksuton	Britannian NHS:n Specialist Pharmacy Service - lääkeinformaatio sivusto.
Stabilis 4.0	Infostab	www.stabilis.org/		maksuton	Parenteraalisten lääkkeiden yhteensopivuus- ja stabiilisuustietoja.
Teratologinen tietopalvelu	HUS	www.hus.fi/potilaalle/sairaalat-ja-toimipisteet/aidinlaakeneuvonta-teratologinen-tietopalvelu		maksuton	Lääkkeiden käyttö raskauden ja imetyksen aikana.
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL)	THL	https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset	Infektiotaudit ja rokotukset	maksuton	Kansallinen rokotusohjelma, rokotteiden säilyttäminen, riskiryhmien rokottaminen, haitat ym.
		https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/palvelut-ja-yhteystiedot/neuvonta-terveydenhuollon-ammattilaisille	Neuvonta terveydenhuollon ammattilaisille	maksuton	Neuvonta rokotuksista, rokotteista, rokotteiden tilaamisesta ja säilyttämisestä.

Tietolähde	Julkaisija	Verkko-osoite/ /kirja/e-kirja	Lisätietoja	Maksullisuus	Sisältö
The European Medicines Agency (EMA)	EMA	www.ema.europa.eu/en/medicines	Medicines	maksuton	Arviointiraportteja (EPAR) lääkkeistä. Valmisteyhteenvedot ja pakkausselosteet.
		www.ema.europa.eu/en/humanregulatory/marketingauthorisation/productinformation/referenceguidelines/excipients-labelling	Excipients labelling	maksuton	Apuaineiden käyttö ja turvallisuus lääkevalmisteissa.
YA	Yliopiston Apteekki	www.ya.fi		maksuton/ kirjautuminen	Lääkkeiden saatavuus Yliopiston Apteekkeissa ja lääketukkukaupassa, linkit pakkausselosteisiin.

Kirjat/julkaisut (tietolähteen mukaan aakkosissa)

Tietolähde	Julkaisija	Verkko-osoite/ /kirja/e-kirja	Lisätietoja	Maksullisuus	Sisältö
AHFS Drug Information	ASHP	Kirja, e-kirja, mobiilisovellus		maksullinen	Lääkemonografioissa mm. annokset, antoreitit, käyttökuntoon saattaminen, off label -käyttö, interaktiot, riskitietoja. Pääsy myös Medicines Complete- ja Lexicomp -tietokannoista.
ASHP injectable Drug Information	ASHP	Kirja, e-kirja.		maksullinen	Lääkkeen i.v. yhteensopivuus- ja stabiilisuustietoja eri infuusionesteissä ja muiden lääkeaineiden kanssa. Pääsy myös Medicines Complete -tietokannasta.
Asiakas- ja potilas-turvallisuusstrategia	STM	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-8464-6		maksuton	Asiakas- ja potilasturvallisuusstrategia ja toimeenpanosuunnitelma 2022–2026 (lääkehoitoprosessi, lääkitysturvallisuus).

Tietolähde	Julkaisija	Verkko-osoite/ /kirja/e-kirja	Lisätietoja	Maksullisuus	Sisältö
BNF for Children	Pharmaceutical Press	Kirja, e-kirja		maksullinen	Lääkkeiden käyttö lapsilla. Pääsy myös Medicines Complete -tietokannasta.
Clinical Handbook of Psychotropic Drugs	Hogrefe	Kirja, e-kirja		maksullinen	Psykotrooppisten lääkkeiden käyttö aikuisilla.
Drugs in Pregnancy and lactation	Wolters Kluwer	Kirja, e-kirja		maksullinen	Lääkkeiden käyttö raskauden ja imetyksen aikana.
Farmakologia ja toksikologia	Medicina Oy	Kirja, e-kirja		maksullinen	Oppikirja lääketieteen, farmakologian sekä sairaanhoitajien lääkkeenmääräämiskoulutuksen opiskelijoille.
Handbook of Drug Administration via Enteral Feeding Tubes	Pharmaceutical Press	Handbook of Drug Administration via Enteral Feeding Tubes (2015, pdf) tai kirja		maksuton (pdf internetissä) / maksullinen (kirja)	Tablettien/kapseleiden antaminen nenä-maha/peg-letkun kautta. Pääsy myös Medicines Complete -tietokannasta.
Handbook of Pharmaceutical Excipients	Pharmaceutical Press	Handbook of Pharmaceutical Excipients (jums.ac.ir) tai kirja		maksuton (pdf internetissä, 6. edition)/ maksullinen	Apuaineet. Pääsy myös Medicines Complete -tietokannasta.
Kliininen farmakologia ja lääkehoito	Kandidaatti-kustannus	Kirja		maksullinen	Lisätietoa lääkkeistä sairauslähtöisesti.
Lääketieteellinen farmakologia ja toksikologia	Kustannus Oy Duodecim	Terveysportin Oppiportissa www.oppiportti.fi/op/koti#kirjat tai kirja		maksullinen	Lääkeaineiden ja muiden kemiallisten aineiden vaikutukset ja vaikutusmekanismit. Elimistön säätelyjärjestelmät ja sairaudet.
Martindale: The Complete Drug Reference	Pharmaceutical Press	Kirja		maksullinen	Tietoa lääkkeistä. Pääsy myös Micromedex-, Medicines Complete ja Lexicomp -tietokannoista (Lexicomp-tietokannassa lisämaksusta).
Palliative Care Formulary	Pharmaceutical Press	Kirja, e-kirja		maksullinen	Potilaan loppuvaiheen hoito (syöpä, sydämen vajaatoiminta, Parkinson). Off label -indikaatioita ja antoreittejä

Tietolähde	Julkaisija	Verkko-osoite/ /kirja/e-kirja	Lisätietoja	Maksullisuus	Sisältö
					ym. Pääsy myös Medicines Complete -tietokannasta.
Pediatric & Neonatal Dosage Handbook	American Pharmacists Association	Kirja, e-kirja		maksullinen	Lääkkeiden käyttö lapsilla.
Pediatric Injectable Drugs (The Teddy Bear Book)	ASHP	Kirja, e-kirja		maksullinen	Lääkkeiden käyttö lapsilla.
Stockley's Drug Interactions	Pharmaceutical Press	Kirja, e-kirja		maksullinen	Yli 4000 monografiaa, joissa myös lyhyt tiivistelmä, ml. interaktioiden mekanismit ja kliininen merkitys. Pääsy myös Medicines Complete -tietokannasta.
The Renal Drug Handbook	CRC Press	www.medicinainternational.pe/sites/default/files/The_Renal_Drug_Handbook_The_Ultimate.pdf tai kirja		maksuton (pdf internetissä)/ maksullinen (kirja)	Lääkkeen käyttö munuaisten vajaatoiminnassa vaikuttava aine -kohtaisesti.
The Syringe Driver – Continuous subcutaneous infusions in palliative care	Oxford University Press	Kirja, e-kirja		maksullinen	Tietoa palliatiivisessa hoidossa s.c. -infuusiona annettavista lääkkeistä.
Turvallinen lääkehoito: Opas lääkehoito-suunnitelman laatimiseen	Sosiaali- ja terveysministeriö (STM)	https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162847/STM_2021_6.pdf?sequence=3&isAllowed=y		maksuton	Kansallinen suositus: laadukkaan lääkehoidon toteuttamisen periaatteet ja vähimmäisvaatimukset lääkehoitoa toteuttavissa yksiköissä.